

Số: 06./TB-VC3-V1

TP. Hồ Chí Minh, ngày 04 tháng 03 năm 2019

THÔNG BÁO RÚT KINH NGHIỆM

Vi phạm trong áp dụng pháp luật đối với người dưới 18 tuổi phạm tội

Thông qua công tác thực hành quyền công tố, kiểm sát xét xử giám đốc thẩm đối với hai vụ án Đặng Văn Sự “Cướp tài sản, Cướp giật tài sản và Trộm cắp tài sản” và vụ Lê Ngọc Trọng “Giết người, Cướp tài sản, Trộm cắp tài sản và Cố ý gây thương tích”, Viện kiểm sát nhân dân (VKSND) cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh thông báo đến Viện kiểm sát địa phương tham khảo, rút kinh nghiệm nhằm nâng cao chất lượng thực hành quyền công tố và kiểm sát hoạt động tư pháp trong giải quyết vụ án hình sự.

1/ Quá trình giải quyết các vụ án.

Vụ án thứ nhất: Đặng Văn Sự, sinh ngày 20/12/1992, nhiều lần thực hiện hành vi phạm tội cướp tài sản, cướp giật tài sản và trộm cắp tài sản ở nhiều địa bàn khác nhau khi chưa đủ 18 tuổi. Bị cáo Sự bị đưa ra xét xử nhiều lần, cụ thể như sau:

Ngày 05/11/2010, bị Tòa án nhân dân (TAND) tỉnh Ninh Thuận xử phạt 11 năm tù về tội “Trộm cắp tài sản”; Ngày 27/1/2011 bị TAND Thành phố Phan Rang - Tháp Chàm (Ninh Thuận) xử phạt 06 tháng tù về tội “Trộm cắp tài sản”; Ngày 7/4/2011 bị TAND huyện Tuy Phong (Bình Thuận) xử phạt 03 năm tù về tội “Cướp giật tài sản. Cuối cùng, ngày 03/9/2013, TAND huyện Đơn Dương (Lâm Đồng) ban hành bản án số 29/2013/HSST, trong đó tuyên xử phạt bị cáo Sự 05 năm 06 tháng tù về tội “Cướp tài sản và Cướp giật tài sản”, đồng thời tổng hợp hình phạt, buộc bị cáo Đặng Văn Sự chấp hành hình phạt chung là 20 năm tù.

Trong quá trình kiểm sát việc thi hành án, VKSND tỉnh Phú Yên phát hiện việc tổng hợp hình phạt đối với bị án Đặng Văn Sự có dấu hiệu vi phạm pháp luật nên đã báo cáo VKSND cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh để kháng nghị giám đốc thẩm theo thẩm quyền. Ngày 06/2/2018, Viện trưởng VKSND cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh ban hành kháng nghị giám đốc thẩm số 37/QĐ-VC3-V1 kháng nghị giám đốc thẩm một phần bản án hình sự sơ thẩm số 29/2013/HSST ngày 03/9/2013 của TAND huyện Đơn Dương, phần về tổng hợp

hình phạt đối với bị cáo Đặng Văn Sự theo đúng quy định pháp luật.

Ngày 23/5/2018, TAND cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh mở phiên tòa xét xử giám đốc thẩm, chấp nhận kháng nghị của Viện trưởng VKSND cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh, tuyên sửa một phần bản án hình sự sơ thẩm số 29/2013/HSST ngày 03/9/2013 của TAND huyện Đơn Dương, phần về tổng hợp hình phạt đối với bị cáo Đặng Văn Sự, buộc bị cáo chấp hành hình phạt chung là 18 năm tù.

Vụ án thứ hai: Lê Ngọc Trọng, sinh ngày 09/12/1992, nhiều lần thực hiện hành vi phạm tội giết người, cướp tài sản, trộm cắp tài sản và cố ý gây thương tích ở nhiều địa bàn khác nhau khi chưa đủ 18 tuổi. Bị cáo Trọng bị đưa ra xét xử nhiều lần, cụ thể những lần xét xử phúc thẩm như sau:

Ngày 20/12/2010, bị Tòa phúc thẩm TAND tối cao tại thành phố Hồ Chí Minh tuyên y án sơ thẩm, xử phạt 12 năm tù về tội “Giết người, Cướp tài sản”; Ngày 22/12/2011, TAND Thành phố Hồ Chí Minh ban hành bản án hình sự phúc thẩm số 815/2011/HSPT, sửa án sơ thẩm, xử phạt bị cáo Trọng 08 năm tù về tội “Cố ý gây thương tích, Cướp tài sản và Trộm cắp tài sản”, đồng thời với hình phạt đã tuyên của bản án trước đó, buộc bị cáo Lê Ngọc Trọng chấp hành hình phạt chung là 20 năm tù.

Trong quá trình quản lý phạm nhân, Trại giam Thủ Đức Tổng cục VII Bộ Công an phát hiện việc tổng hợp hình phạt đối với bị án Lê Ngọc Trọng có dấu hiệu vi phạm pháp luật nên đã có công văn gửi VKSND Thành phố Hồ Chí Minh yêu cầu báo cáo đến VKSND cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh để kháng nghị giám đốc thẩm theo thẩm quyền. Ngày 06/2/2018, Viện trưởng VKSND cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh ban hành kháng nghị giám đốc thẩm số 59/QĐ-VC3-V1 đề nghị TAND cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh sửa một phần bản án hình sự phúc thẩm số 815/2011/HSPT ngày 22/12/2011 của TAND Thành phố Hồ Chí Minh, phần về tổng hợp hình phạt đối với bị cáo Lê Ngọc Trọng theo đúng quy định pháp luật.

Ngày 09/11/2018, TAND cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh mở phiên tòa xét xử giám đốc thẩm, chấp nhận kháng nghị của Viện trưởng VKSND cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh, tuyên sửa một phần bản án hình sự phúc thẩm số 815/2011/HSPT ngày 22/12/2011 của TAND Thành phố Hồ Chí Minh, phần về tổng hợp hình phạt đối với bị cáo Lê Ngọc Trọng, buộc bị cáo chấp hành hình phạt chung là 18 năm tù.

2/ Những vấn đề cần rút kinh nghiệm

- Về áp dụng pháp luật đối với người dưới 18 tuổi phạm tội, trong đó có việc tổng hợp hình phạt tù có thời hạn

Tất cả các lần phạm tội của bị cáo Đặng Văn Sự và Lê Ngọc Trọng bị đưa ra xét xử đều được thực hiện tại thời điểm hai bị cáo chưa đủ 18 tuổi. Tại Điều 104 Bộ luật hình sự năm 2015 về tổng hợp hình phạt của nhiều bản án quy định: “Hình phạt chung không được vượt quá mức hình phạt cao nhất quy định tại Điều 103 của Bộ luật này”, Điều 103 Bộ luật hình sự năm 2015 về tổng hợp hình phạt trong trường hợp phạm nhiều tội nêu rõ “Nếu hình phạt chung là tù có thời hạn thì mức hình phạt cao nhất được áp dụng không được vượt quá 18 năm đối với người từ đủ 16 tuổi đến dưới 18 tuổi khi phạm tội và 12 năm đối với người từ 14 tuổi đến dưới 16 tuổi khi phạm tội”. Như vậy, với các quy định của luật, lẽ ra TAND huyện Đơn Dương (tỉnh Lâm Đồng) và TAND Thành phố Hồ Chí Minh khi quyết định tổng hợp mức hình phạt cao nhất đối với bị cáo Đặng Văn Sự và Lê Ngọc Trọng không được vượt quá 18 năm tù nhưng lại tổng hợp hình phạt, buộc bị cáo Đặng Văn Sự và Lê Ngọc Trọng phải chấp hành 20 năm tù. Đây là sai lầm nghiêm trọng trong việc áp dụng pháp luật đối với người dưới 18 tuổi phạm tội khi giải quyết vụ án, gây bất lợi cho các bị cáo. Do đó, TAND cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh chấp nhận các kháng nghị giám đốc thẩm của Viện trưởng VKSND cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh, tuyên sửa một phần bản án hình sự sơ thẩm số 29/2013/HSST ngày 03/9/2013 của TAND huyện Đơn Dương và bản án hình sự phúc thẩm số 815/2011/HSPT ngày 22/12/2011 của TAND Thành phố Hồ Chí Minh, phần về tổng hợp hình phạt đối với bị cáo Đặng Văn Sự và Lê Ngọc Trọng, buộc hai bị cáo chấp hành hình phạt chung là 18 năm tù.

- Về vấn đề phát hiện vi phạm pháp luật của bản án.

Đối với vụ án Đặng Văn Sự: VKSND huyện Đơn Dương và VKSND tỉnh Lâm Đồng đã không phát hiện kịp thời vi phạm của bản án hình sự sơ thẩm số 29/2013/HSST ngày 03/9/2013 của TAND huyện Đơn Dương để kháng nghị phúc thẩm, dẫn đến bản án vi phạm pháp luật nghiêm trọng có hiệu lực pháp luật và sau đó vi phạm này mới được phát hiện, xử lý theo thủ tục giám đốc thẩm. Hậu quả là quá trình tố tụng giải quyết vụ án kéo dài, ảnh hưởng đến quyền và lợi ích hợp pháp của người dưới 18 tuổi phạm tội.

Đối với vụ án Lê Ngọc Trọng: VKSND Thành phố Hồ Chí Minh không phát hiện kịp thời vi phạm của bản án hình sự phúc thẩm số 815/2011/HSPT ngày 22/12/2011 của TAND Thành phố Hồ Chí Minh để báo cáo Viện kiểm sát cấp trên kháng nghị theo thủ tục giám đốc thẩm. Mãi đến năm 2017, vi phạm

này mới được Trại giam Thủ Đức - Cục VIII Bộ Công an phát hiện.

- Về việc báo cáo kháng nghị giám đốc thẩm

Sau khi phát hiện vi phạm, cả hai đơn vị VKSND tỉnh Phú Yên và VKSND Thành phố Hồ Chí Minh đã có báo cáo đề nghị kháng nghị giám đốc thẩm, các báo cáo đảm bảo chất lượng qua đó VKSND cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh kịp thời ban hành kháng nghị giám đốc thẩm và đã được TAND cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh chấp nhận, góp phần đảm bảo việc xét xử đúng pháp luật, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của người dưới 18 tuổi phạm tội.

Thông qua việc giải quyết những vụ án trên, Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh thông báo để các Viện kiểm sát địa phương nghiên cứu, vận dụng, rút kinh nghiệm góp phần nâng cao chất lượng công tác kiểm sát xét xử, công tác kháng nghị phúc thẩm cũng như phối hợp với VKSND cấp cao kháng nghị giám đốc thẩm trong thời gian tới.

Nơi nhận

- Đ/c Viện trưởng VKSNDTC (để b/c);
- Đ/c Nguyễn Huy Tiên - PVT VKSNDTC (để b/c);
- Vụ 7, VC1, VC2 và VP VKSNDTC (để biết);
- Đ/c Viện trưởng VC3 (để b/c);
- 23 VKS tỉnh, thành trong khu vực (để RKN);
- VP VC3, Viện NV 2,3,4 – VC3 (để biết);
- L.arn P3.V1,
(Thành LC)

**KT. VIỆN TRƯỞNG
PHÓ VIỆN TRƯỞNG**

Nguyễn Thanh Sơn
Nguyễn Thanh Sơn